

(อ.ม.๒๔)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี
ชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๗ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ. / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายบรรเจิด กองสังข์	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลมฎีกาแผนกคดีอาญาของ

ผู้ดำเนินการเมือง ลงวันที่ ๑๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

องค์คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รับวันที่ ๓ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้ดำเนินการเมือง ใจเย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปีในการดำเนินการดังกล่าว รองนายกองค์กรบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์

จังหวัดเพชรบูรณ์ ขอให้ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการตามกำหนดแห่งทางการเมือง หรือดำเนินการตามกำหนดแห่งในพระราชบัญญัติประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๗๙ ฉะนั้น จังหวัดเพชรบูรณ์ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๗๙ ฉะนั้น จังหวัดเพชรบูรณ์ ขอให้ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการตามกำหนดแห่งทางการเมืองพิจารณาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องประกอบเอกสารท้ายคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว
ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ (วาระที่๑) เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗
ต่อมาวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ ผู้ถูกกล่าวหาอยู่บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร
ประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงิน
ฝากธนาคารออมสิน สาขาเพชรบูรณ์ ๑ บัญชี วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ผู้ถูกกล่าวหาอยู่บัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยไม่แสดงรายการ
ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขาเพชรบูรณ์ ๑ บัญชี และหนี้
กู้ยืมกองทุนหมู่บ้านป่าม่วง ๑ รายการ ของผู้ถูกกล่าวหา วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ ผู้ถูกกล่าวหาอยู่บัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็น
เวลาหนึ่งปี (วาระที่ ๑) โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร

ออมสิน สาขาเพชรบูรณ์ และบัญชีธนาคารออมสิน สาขาตลาดท่าพล และหนี้กู้ยืมกองทุนหมู่บ้านป่า
ม่วง ๑ รายการ และที่ดิน ๑ แปลง ของคู่สมรส

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อคดีขาดอายุความทางอาญา

จะนำมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การห้ามดำเนินการทางการเมือง หรือดำเนินการทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนั้น เป็นหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มุ่งเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลัก เป็นมาตรการพิเศษแยกจากมาตรการทางอาญา จึงมิใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา และโทษทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ กรณีจึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการทางการเมืองได้ คดีของผู้ร้องจึงไม่มีอายุความ ขอให้กลับคำวินิจฉัยและบังคับใช้มาตรการทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ นั้น เห็นว่า การห้ามมิให้ดำเนินการทางการเมืองหรือดำเนินการทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้นำมาบังคับแก่คดีนี้ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยข้อความว่า ผู้นั้นจะไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบภัยในเวลาที่กำหนด หรือจะใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา การที่กฎหมายกำหนดให้

มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองรวมเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาเช่นนี้ จึงไม่อาจแยกออกจาก การวินิจฉัยความผิดทางอาญาได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายมีได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการจำกัดสิทธิทาง การเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด ทั้งหากจะถือ ว่าการบังคับมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองไม่มีอายุความดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์แล้ว ก็อาจทำให้ ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยกที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความผิดได้ อีกทั้งการจำกัดสิทธิดังกล่าว เป็นมาตรการใช้ป้องกันการทุจริตจึงต้องบังคับโดยเร็ว มิฉะนั้นหากผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนั้นไป เกินกว่าห้าปีแล้ว การที่จะบังคับมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองด้วยการห้ามดำรงตำแหน่งทาง การเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพระครุฑารมณ์เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๓๔ วรรคสอง ย่อมเป็นอันไร้ผลโดยสิ้นเชิง ซึ่งไม่ใช่เจตนาرمณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย ดังนี้ มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองดังกล่าวแม้มิใช้โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ ก็ย่อม ต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญารวมถึงอยู่ในบังคับอายุความทางอาญา แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะให้การ รับสารภาพ แต่เมื่อคดีส่วนอาญาศาลวินิจฉัยว่าขาดอายุความ โดยไม่มีการวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูก กล่าวหาระทำความผิดตามคำร้อง จึงไม่อาจนำมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๓๔ มาใช้ บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกางแผนคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคดี ร้องมนั้นขอบคุณด้วยเหตุผลแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายแรงรณ ปริพนธ์พจนพิสุทธิ์

(อ.ม.๒๔)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี
ชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๗ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ. / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไรยพระมหาภักษติริย ศาลภิก

วันที่ ๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง^{ผู้ร้อง}
นายบรรเจิด กองสังข์ ผู้ถูกกล่าวหา^{ผู้ถูกกล่าวหา}

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลาภิกแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๓ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
จะใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ
หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง<sup>ทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลา
หนึ่งปี ในตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล (วาระที่ ๑) อำเภอเมืองเพชรบูรณ์</sup>

จังหวัดเพชรบูรณ์ ขอให้ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการตามที่ได้รับแต่ตัววันที่พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ กับให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๙๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องประกอบเอกสารท้ายคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้วข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล(วาระที่๑) อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ต่อมาวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๔ ผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่ง (วาระที่ ๑) โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขาเพชรบูรณ์ ๑ บัญชี วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ผู้ถูกกล่าวหาได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขาเพชรบูรณ์ ๑ บัญชี และหนี้กู้ยืมกองทุนหมู่บ้านป่าม่วง ๑ รายการ ของผู้ถูกกล่าวหา และวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร

ประกอบด้วยร้องกรณีพันจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี (วาระที่ ๑) โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขาเพชรบูรณ์ และบัญชีธนาคารออมสิน สาขาตลาดท่าพล และหนี้กู้ยืมกองทุนหมู่บ้านป่าเมือง ๑ รายการ และที่ดิน ๑ แปลง ของคู่สมรส

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธิณูณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อคดีขาดอายุความทางอาญาจะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธิณูณ์ว่าการห้ามดำเนินตามหนังทางการเมืองหรือดำเนินตามหนังได้ในพระราชกำหนดนี้ เป็นหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มุ่งเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลัก เป็นมาตรการพิเศษแยกจากมาตรการทางอาญา จึงมิใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา และโทษทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ กรณีจึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการทางการเมืองได้ คดีของผู้ร้องจึงไม่มีอายุความ ขอให้กลับคำวินิจฉัยและบังคับใช้มาตรการทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ นั้น เห็นว่า การห้ามมิให้ดำเนินตามหนังทางการเมืองหรือดำเนินตามหนังได้ในพระราชกำหนดนี้ เป็นเวลาห้าปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งผู้ร้องอุทธิณูณ์ขอให้นำมาบังคับแก่คดีนี้ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยว่า ผู้นั้นจะไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือจะไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วย

ข้อความอันเป็นเหตุหรือปัจจัยข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา จึงเห็นได้โดยชัดเจนว่าโทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผลจากการวินิจฉัยพฤติกรรมหรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด ทั้งหากจะถือว่ามาตรการบังคับทางการเมืองไม่มีอายุความดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์แล้ว ก็อาจจะทำให้ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยกที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความผิดได้ตรงต่อความเป็นจริง อีกทั้งการจำกัดสิทธิ์ดังกล่าวเป็นมาตรการเชิงป้องกันการทุจริตจึงต้องบังคับโดยเร็ว มิฉะนั้นหากผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนั้นไปเกินกว่าห้าปีแล้ว การที่จะบังคับมาตรการจำกัดสิทธิ์ทางการเมืองด้วยการห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุฑ์การเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง ย่อมเป็นอันไร้ผลโดยสิ้นเชิง ซึ่งไม่ใช่เจตนาของผู้ที่แท้จริงของกฎหมาย ดังนี้ มาตรการจำกัดสิทธิ์ทางการเมืองดังกล่าวแม้มิใช้โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ ก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญารวมถึงอยู่ในบังคับอายุความทางอาญา แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะให้การรับสารภาพ แต่เมื่อคดีส่วนอาญาคลิกวินิจฉัยว่าขาดอายุความ โดยไม่มีการวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามคำร้อง การที่ผู้ร้องขอให้ศาลใช้มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ แก่ผู้ถูกกล่าวหาย่อมเป็นการขอให้ศาลวินิจฉัยพฤติกรรมหรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนความรับผิดในทางอาญาที่ขาดอายุความซึ่งสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้

- ๔ -

บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบด้วยเหตุผลแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืนตามคำพิพากษาศาลมฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง./

นายเกียรติพงศ์ อมาตยกุล

(อ.ม.๒๗)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี
ชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๗ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ. / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไธยพระมหาภักติราชย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายบรรเจิด กองสังข์	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลมีผลกตีอาญาของ

ผู้ดำเนินการเมือง ลงวันที่ ๑๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

องค์คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รับวันที่ ๓ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้ดำเนินการเมือง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์กร บริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ และเป็นเวลาหนึ่งปี ขอให้ห้ามมิให้ผู้

ถูกกล่าวหาว่าทำกรรมต่อเมือง หรือทำกรรมต่อในพระราชเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง กับขอให้ลงโทษเฉพาะกรณีพ้นจากการดำรงตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องประกอบเอกสารท้ายคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้วข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์กรบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ (วาระที่๑) ต่อมาวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๔ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขาเพชรบูรณ์ ๑ บัญชี วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขาเพชรบูรณ์ ๑ บัญชี และหนี้กู้ยืมกองทุนหมู่บ้านป่าม่วง ๑ รายการของผู้ถูกกล่าวหา และวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ผู้ถูกกล่าวหา ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน

สาขาเพชรบูรณ์ และบัญชีธนาคารออมสิน สาขาตลาดท่าพล และหนี้กู้ยืมกองทุนหมู่บ้านป้าม่วง ๑
รายการ และที่ดิน ๑ แปลงของคุ่สมรส

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อความผิดฐานจะใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งขาดอายุความทางอาญาจะนำมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุฑาราชเมืองเป็นเวลาห้าปีนั้น เป็นหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มุ่งเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลัก เป็นมาตรการพิเศษแยกจากมาตรการทางอาญา จึงมิใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา และโทษทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ กรณีจึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการทางการเมืองได้ คดีของผู้ร้องจึงไม่มีอายุความ ขอให้กลับคำวินิจฉัยและบังคับใช้มาตรการทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ นั้น เห็นว่า การห้ามนิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุฑาราชเมืองเป็นเวลาห้าปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ตามที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้นำมาบังคับแก่คดีนี้ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา ซึ่งจากบทบัญญัติตั้งกล่าวศาลจะมีอำนาจสั่งบังคับใช้มาตรการเช่นว่านั้นได้ก็ต่อเมื่อศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้นั้นจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร

- ๔ -

ประกอบภายในเวลาที่กำหนด หรือจะได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา การที่กฎหมายกำหนดให้มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองรวมเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาอยู่อีกหนึ่งเห็นได้ว่ากฎหมายไม่ได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองนี้เป็นมาตรการที่แยกจากโทษทางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ทั้งหากจะถือว่าการบังคับมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองไม่มีอายุความดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์แล้วก็อาจจะทำให้ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยกที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ ความผิดได้ตรงต่อความเป็นจริง อีกทั้งการจำกัดสิทธิดังกล่าวเป็นมาตรการเชิงป้องกันการทุจริตจึงต้องบังคับโดยเร็ว มิฉะนั้นการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ย่อมเป็นอันไร้ผล ซึ่งไม่ใช่เจตนาرمณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย แม้มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองดังกล่าวจะมิใช้โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ แต่ก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญารวมถึงอยู่ในบังคับอายุความทางอาญาด้วย เมื่อคดีส่วนอาญาศาลวินิจฉัยว่าขาดอายุความโดยไม่มีการวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามคำร้อง จึงไม่อาจนำมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบด้วยเหตุผลแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จังวินิจฉัยยืน.

นายจักษ์ชัย เยพิทักษ์

(อ.ม.๒๔)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ. ๗/๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ. /๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไรยพระมหาภัตtriy

ศาลฎีกา

วันที่ ๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายบรรเจิด กองสังข์	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง

อุทธรณ์คัดค้าน

คำพิพากษาศาลมฎีกาแผนกคดีอาญา

ของผู้ดำเนินคดี ลงวันที่ ๑๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

องค์คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๓ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้ดำเนินคดี ได้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้รับการอนุมัติไว้ในเอกสารประจำตัวต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การ

บริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ และเป็นเวลาหนึ่งปี ขอให้ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการตามพยานหลักฐานที่ได้รับการฟ้องฟันและประนาม人格 ทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ กับขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหากรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องประกอบเอกสารท้ายคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว
ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์กรบริหาร
ส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ (วาระที่๑) ต่อมาวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๔
ผู้ถูกกล่าวหา衍บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับ^ก
ตำแหน่งโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขา
เพชรบูรณ์ ๑ บัญชี วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกกล่าวหา衍บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา
ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขาเพชรบูรณ์ ๑ บัญชี และหนี้กู้ยืมกองทุนหมู่บ้านป่าม่วง
๑ รายการ ของผู้ถูกกล่าวหา และวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ผู้ถูกกล่าวหา衍บัญชีแสดงรายการ

ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพันจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี (วาระที่ ๑) โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขา เพชรบูรณ์ และบัญชีธนาคารออมสิน สาขาตลาดท่าพล และหนี้กู้ยืมกองทุนหมู่บ้านป้าม่วง ๑ รายการ และที่ดิน ๑ แปลง ของคู่สมรส

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธิณูณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อคดีขาดอายุความทางอาญาจะดำเนินการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธิณูณ์ว่าการห้ามดำเนินการเมืองหรือดำเนินการในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนั้น เป็นหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มุ่งเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลัก เป็นมาตรการพิเศษแยกจากมาตรการทางอาญา จึงมิใช่เป็นเพียงโทษอุปรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา และโทษทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ กรณีจึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการทางการเมืองได้ คดีของผู้ร้องจึงไม่มีอายุความ ขอให้กลับคำวินิจฉัยและบังคับใช้มาตรการทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ นั้น เห็นว่า การห้ามมิให้ดำเนินการเมืองหรือดำเนินการในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งผู้ร้องอุทธิณูณ์ขอให้นำมาบังคับแก่คดีนี้ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากกรรมทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยขึ้นว่า ผู้นั้นจะไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบภายใน

เวลาที่กฎหมายกำหนด หรือจะใช้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา จึงเห็นได้โดยชัดแจ้งว่าโทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผลจากการวินิจฉัยพฤติกรรมหรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด ทั้งหากจะถือว่ามาตรการบังคับทางการเมืองไม่มีอายุความดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์แล้ว ก็อาจจะทำให้ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยกที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความผิดได้ตรงต่อความเป็นจริง อีกทั้งการจำกัดสิทธิดังกล่าวเป็นมาตรการเชิงป้องกันการทุจริตซึ่งต้องบังคับโดยเร็ว มิฉะนั้นหากผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนั้นไปเกินกว่าห้าปีแล้ว การที่จะบังคับมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองด้วยการห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพระครุการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง ย่อมเป็นอันไร้ผลโดยสิ้นเชิง ซึ่งไม่ใช่เจตนาرمณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย ดังนี้ มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองดังกล่าวแม้มิใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ ก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักที่ว่าไปของคดีอาญารวมถึงอยู่ในบังคับอายุความทางอาญา แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะให้การรับสารภาพ แต่เมื่อคดีส่วนอาญาศาลวินิจฉัยว่าขาดอายุความ โดยไม่มีการวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามคำร้อง การที่ผู้ร้องขอให้ศาลมีมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ แก่ผู้ถูกกล่าวหาย่อมเป็นการขอให้ศาลมีมาตรการ

พุติกรรมหรือการกระทำการที่อันเดียวกันกับที่ต้องนำมารวินิจฉัยในส่วนความรับผิดในทางอาญาที่ขาด

- ๔ -

ອາຍຸຄວາມສຶກສິຫຼິນັດຄືດ້ອງມາພ້ອງຮະຈົບໄປແລ້ວ ຈຶ່ງໄມ້ອາຈນຳມາຕຽກຮັບກັບທາງການເມືອງມາໃໝ່
ບັນດາແກ່ຜູ້ຖຸກກ່າວຫາໄດ້ ທີ່ສາລະກົງກາແຜນກົດ້ອງມາພ້ອງຮະຈົບໄປແລ້ວ ອຸທອຣນີ້ຂອງຜູ້ດຳຮັງຕຳແໜ່ງທາງການເມືອງພິພາກຫຍາຍກຳ
ຮ້ອງມານັ້ນຂອບດ້ວຍເຫດຸຜລແລ້ວ ອຸທອຣນີ້ຂອງຜູ້ຮ້ອງຝ່າງໄມ້ຈິ້ນ

ຈຶ່ງວິນิຈສີຍິນຕາມຄຳພິພາກຫາສາລະກົງກາແຜນກົດ້ອງມາພ້ອງຮະຈົບໄປແໜ່ງທາງ
ການເມືອງ./

นายພສວັດຈິນ ກນກນາກ.

(อ.ม.๒๗)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๗ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ. / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิเรยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายบรรเจิด กองสังข์	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง คัดค้าน คำพิพากษาศาลมีผลคดีอาญาของ
ผู้ดำเนินการเมือง ลงวันที่ ๑๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓
องค์คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รับวันที่ ๑๓ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำเนินการเมืองจงใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ^ก
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง^ก
ทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้ว^ก
เป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำเนินการของกองบัญชาการบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์

จังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งที่ ๑ ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการเมืองหรือดำเนินการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ครั้งที่ ๑ และให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ครั้งที่ ๒ ที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน กับลงโทษทางอาญาเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลานึงปีในการดำเนินการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลานึงปีในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ครั้งที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องประกอบเอกสารตามคำร้องและคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้วข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๒ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ และยังดำรงตำแหน่งอยู่จนถึงปัจจุบัน ตามคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องในการดำเนินการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ครั้งที่ ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่งโดย

ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๑ บัญชี กรณีพ้นจากตำแหน่งโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๑ บัญชี ไม่แสดงรายการหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ รายการเงินกู้ ๑ รายการ และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๒ บัญชี ไม่แสดงรายการหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ รายการเงินกู้ ๑ รายการ และไม่แสดงรายการทรัพย์สินของนางนารีรัตน์ กองสังข์ คุ่สมรส ได้แก่ ที่ดิน ๑ แปลง สำหรับคดีส่วนญาณในกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่าขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๑) จึงไม่อาจลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบบัญชีธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่าเป็นกรณีที่กฎหมายที่บัญญัติในภายหลังบัญญัติว่าการกระทำ เช่นนั้นไม่เป็นความผิดอีกต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้กระทำการนั้นยื่อมพันจากการเป็นผู้กระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง และไม่อาจใช้มาตรการบังคับทางการเมืองแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ คู่ความไม่อุทธรณ์ในคดีส่วนนี้จึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อคดีส่วนอาญาขาดอายุความจะนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบบัญชีธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ นำบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การ

ดำเนินคดีเรื่องการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นหลักการที่มีมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ มุ่งเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลัก ซึ่งเป็นมาตรการพิเศษแยกจากมาตรการในทางอาญา ประกอบกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ที่ใช้บังคับขณะกระทำการผิด มาตรา ๒๖๓ วรรคสอง และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งและห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุฑ์เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัยมาตราการบังคับทางการเมืองจะไม่ใช่เพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษในทางอาญา ทั้งไม่ใช่การลงโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ และไม่อาจนำบทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางการเมืองได้เห็นว่า การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุฑ์เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้นำมาบังคับแก่คดีนี้ ถือเป็นมาตรการที่จำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำการผิดทางอาญา ศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดตามที่ผู้ร้องเสนอว่า ผู้ถูกกล่าวหาจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนด หรือจะจ่ายเงินเดือน ซึ่งเป็นความผิดอาญา โทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เป็นเพียงผลจากการวินิจฉัยพุติการณ์หรือการกระทำในคราว

เดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกออกจาก การวินิจฉัยความผิดทางอาญาได้ และจะเห็นได้ว่ากฎหมายมีได้มีวัตถุประสงค์ให้มาตราการจำกัดสิทธิทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกออกจากโทษทางอาญาดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด ทั้งหากจะถือว่าการบังคับมาตราการจำกัดสิทธิทางการเมืองไม่มีอายุความดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์แล้ว ก็อาจมีผลให้ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยกที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ได้ตรงต่อความเป็นจริง ประกอบกับการจำกัดสิทธิดังกล่าวเป็นมาตรการเชิงป้องกันการทุจริตจึงต้องบังคับโดยเร็ว มิฉะนั้นหากผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ถูกกล่าวหาไปเกินกว่าห้าปี มาตราการจำกัดสิทธิทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ย่อมเป็นอันไร้ผลไปโดยสิ้นเชิงซึ่งไม่น่าจะเป็นเจตนาرمณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย ดังนี้ มาตราการจำกัดสิทธิทางการเมืองดังกล่าวซึ่งมิใช้โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ จึงต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญา รวมถึงต้องอยู่ภายใต้บังคับกำหนดอายุความทางอาญาด้วย เมื่อคดีนี้ขาดอายุความทางอาญาอันมีผลให้สิทธิ์นำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะให้การรับสารภาพ ศาลก็มีได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามคำร้อง การที่ผู้ร้องขอให้ศาลมีมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ แก่ผู้ถูกกล่าวหา ย่อมเป็นการขอให้ศาลมีมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่วินิจฉัยในส่วนความรับผิดทางอาญาที่ขาดอายุความซึ่งสิทธิ์นำคดีอาญามาฟ้องระงับแล้ว ดังกล่าว กรณีไม่อาจนำมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่

(อ.ม.๔๒)

- ๖ -

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์
ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายสิทธิชัย โขคสวัสดิ์ไพศาล

(อ.ม.๒๔)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๗ / ๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ. / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไรยพระมหาภักษติริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายบริจิต กองสังข์	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลมีกำหนดวันที่ ๑๗
ผู้ดำเนินการเมือง ลงวันที่ ๑๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รับวันที่ ๓ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำเนินการเมืองจะใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื้อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำเนินการเมือง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งที่ ๑ ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการเมืองหรือดำเนินการเมืองได้ใน

พระราชบัญญัติกำหนดให้เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ครั้งที่ ๑ และให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ครั้งที่ ๒ ที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน กับลงโทษทางอาญาเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ครั้งที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องประกอบเอกสารตามคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๒ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ และยังดำรงตำแหน่งอยู่จนถึงปัจจุบัน ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ครั้งที่ ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๕ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินฝาก

ธนาคาร ๑ บัญชี ผู้ถูกกล่าวหา yinbunzhi แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ
ต่อผู้ร้องกรณีพันจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๑ บัญชี รายการเงินกู้ ๑ รายการ และผู้ถูก
กล่าวหา yinbunzhi แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพันจาก
ตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๒ บัญชี รายการเงินกู้ ๑ รายการ และไม่แสดง
รายการทรัพย์สินของนางนารีรัตน์ กองสังข์ คู่สมรส ได้แก่ ที่ดิน ๑ แปลง สำหรับความผิดฐานจงใจ
yinbunzhi แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ^๑
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพันจากตำแหน่ง ในการดำรงตำแหน่ง^๒
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ครั้งที่ ๑ คดีขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๔๔ (๑) แล้ว ส่วนความผิดฐานจงใจ yinbunzhi แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร
ประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพันจากตำแหน่ง^๒
มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ครั้งที่ ๑ คู่ความไม่
อثرณจึงเป็นอันยติไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

คดีคงมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องเพียงประการเดียวว่า ความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ครั้งที่ ๑ ซึ่งขาดอายุความทางอาญาแล้ว จะนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งและห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือตำแหน่งใดในพระครุการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ เป็นมาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ จึงไม่อาจนำบทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางการเมืองได้ มาตรการบังคับทางการเมืองจึงไม่มีอายุความ นั้น เห็นว่า การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพระครุการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง และให้พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้นำบังคับแก่คดีนี้ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากภาระทางอาญา ศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยข้อความว่าผู้นั้นจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือจะจ่ายเงินเดือนให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา โทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้จึงเป็นผลจากการวินิจฉัยพุทธิกรณ์หรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์ให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกออกจากโทษทางอาญาดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด ทั้งหากจะถือว่ามาตรการบังคับทางการเมืองไม่มีอายุความดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์แล้ว ก็อาจมีผลให้

ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยกที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความผิดได้ตรงต่อความเป็นจริง ประกอบกับการจำกัดสิทธิ์ตั้งกล่าวเป็นมาตรการเชิงป้องกันการทุจริตจึงต้องบังคับโดยเร็ว มิฉะนั้นหากผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ถูกกล่าวหาไปเกินกว่าห้าปีแล้ว มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง ย่อมเป็นอันไร้ผลไปโดยสิ้นเชิงซึ่งไม่ใช่เจตนา谋ณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย ดังนี้ มาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวซึ่งมิใช้โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ จึงต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญารวมถึงอยู่ในบังคับอายุความทางอาญา แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะให้การรับสารภาพ แต่เมื่อคดีส่วนอาญาศาลวินิจฉัยว่าขาดอายุความ โดยไม่มีการวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหาระทำความผิดตามคำร้อง การที่ผู้ร้องขอให้ศาลมีมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ แก่ผู้ถูกกล่าวหา ย่อมเป็นการขอให้ศาลมีอำนาจพิจารณาอนุญาตหรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนความรับผิดในทางอาญาที่ขาดอายุความซึ่งสิทธินำคดีอาญาไม่องรังับไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลมีอำนาจกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบด้วยเหตุผลแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่เข้า

จึงวินิจฉัยยืน./

นายสุรทิน สาเร่อง

(อ.ม.๒๔)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๗ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ. / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไรยพระมหาภักษัตริย์ ศาลอภิญญา

วันที่ ๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายบรรเจิด กองสังข์	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คดีค้าน คำพิพากษาศาลอภิญญาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๓๑ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
จะใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ
หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง<sup>ทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การ
บริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ แล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ขอให้ห้ามมิให้</sup>

ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการเมือง หรือดำเนินการในพระครุฑ์ เมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง กับขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องประกอบเอกสารท้ายคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว
ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ (วาระที่๑) เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๔
ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับ
ตำแหน่งโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขา
เพชรบูรณ์ เลขที่ ๐๕๐๘๗๑๗๕๔๒ จำนวน ๑ บัญชี และวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ผู้ถูกกล่าวหา
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยไม่
แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขาเพชรบูรณ์ เลขที่
๐๕๐๘๗๑๗๕๔๒ จำนวน ๑ บัญชี (บัญชีเดียวกับที่ไม่ได้ยื่นแสดงเมื่อครั้งเข้ารับตำแหน่ง) และ
หนี้กู้ยืมกองทุนหมู่บ้านป่าม่วง หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าพล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน
๓๗,๐๐๐ บาท ๑ รายการ ของผู้ถูกกล่าวหา และวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็น

เวลาหนึ่งปี โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขา เพชรบูรณ์ เลขที่ ๐๕๐๘๑๑๙๙๕๔๒๘ จำนวน ๑ บัญชี (บัญชีเดียวกับที่ไม่ได้ยื่นแสดงเมื่อครั้งเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง) และบัญชีธนาคารออมสิน สาขាពาดท่าพล เลขที่ ๐๒๐๐๘๖๘๑๓๑๕๙ และหนี้กู้ยืมกองทุนหมู่บ้านป่าม่วง ๑ รายการ (รายการเดียวกับที่ไม่ได้ยื่นแสดงเมื่อครั้งพ้นจากตำแหน่ง) และที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๖๔๔๑ ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัด เพชรบูรณ์ ๑ แปลง ของคู่สมรส

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธิณูณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อคดีขาดอายุความทางอาญาแล้ว จะนำมาตราการจำกัดสิทธิทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธิณูณ์ว่า การห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุการเมืองเป็นเวลาห้าปีนั้น เป็นหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มุ่งเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลัก เป็นมาตรการพิเศษแยกจากมาตรการทางอาญา จึงมิใช่เป็นเพียงโทษอุปรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา และโทษทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ กรณีจึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการทางการเมืองได้ คดีของผู้ร้องจึงไม่มีอายุความ ขอให้กลับคำวินิจฉัยและบังคับใช้มาตรการทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ นั้น เห็นว่า การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุการเมืองเป็นเวลาห้าปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งผู้ร้องอุทธิณูณ์ขอให้นำมาบังคับแก่คดีนี้ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบ

เนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยข้อหาด้วา ผู้นั้นจะไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนด หรือจะใจยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา จึงเห็นได้โดยชัดแจ้งว่า โทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผลจากการวินิจฉัยพุทธิกรณ์หรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายมีได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด ทั้งหากจะถือว่าการบังคับมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองไม่มีอายุความดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์แล้ว ก็อาจจะทำให้ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยกที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความผิดได้ตรงต่อความเป็นจริง อีกทั้งการจำกัดสิทธิดังกล่าวเป็นมาตรการเชิงป้องกันการทุจริตจึงต้องบังคับโดยเร็ว มิฉะนั้นหากผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนั้นไปเกินกว่าห้าปีแล้ว การที่จะบังคับมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองด้วยการห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุฑาราชเป็นเวลาห้าปีนับแต่พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง ย่อมเป็นอันไร้ผลโดยสิ้นเชิง ซึ่งไม่ใช่เจตนาของนั้นที่แท้จริงของกฎหมายดังนี้ มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองดังกล่าวแม้มิใช้โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ ก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักที่ว่าไปของคดีอาญารวมถึงอยู่ในบังคับอายุความทางอาญา แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะให้การรับสารภาพ แต่เมื่อคดีส่วนอาญาศาลมีนิจฉัยว่าขาดอายุความ โดยไม่มีการวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหาระทำความผิดตามคำร้อง การที่ผู้ร้องขอให้ศาลใช้มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

- ๔ -

มาตรา ๓๔ แก่ผู้ถูกกล่าวหา ย่อมเป็นการขอให้ศาลวินิจฉัยพิจารณ์หรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนความรับผิดในทางอาญาที่ขาดอายุความซึ่งสิทธิในการคดีอาญาของแรงบันไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้น ขอบด้วยเหตุผลแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน./

นายวงศ์พร จิระภาคร

(อ.ม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๗ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ. / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไรยพระมหาภักษตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายบรูเจิต กองสังข์	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คดค้าน	คำพิพากษาศาลมฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้担当ตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๑๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒	
องค์คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	รับวันที่ ๓๐ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓	

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้担当ตำแหน่งทางการเมือง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น ในวาระที่ ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์กรบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ขอให้ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหา担当ตำแหน่งทางการเมือง หรือ担当ตำแหน่งได้ใน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
มาตรา ๓๔, ๑๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องประกอบเอกสารท้ายคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว
ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ (วาระที่๑) ตั้งแต่วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๔
ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับ
ตำแหน่ง (วาระที่๑) โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน
สาขาเพชรบูรณ์ ๑ บัญชี เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง (วาระที่๑) โดยไม่แสดงรายการ
ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขาเพชรบูรณ์ ๑ บัญชี และหนี้
กู้ยืมกองทุนหมู่บ้านป่าม่วง ๑ รายการ ของผู้ถูกกล่าวหา และวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ผู้ถูกกล่าวหา
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง (วาระที่๑)
มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร

ออมสิน สาขาเพชรบูรณ์ และบัญชีธนาคารออมสิน สาขาตลาดท่าพล และหนี้กู้ยืมกองทุน
หมู่บ้านป่าม่วง ๑ รายการ และที่ดิน ๑ แปลง ของคู่สมรส

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อคดีขาดอายุความทางอาญาจะนำ
มาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การห้ามดำเนิน
คดีแห่งทางการเมือง หรือดำเนินคดีแห่งใดในพระราชกรณียกิจเป็นเวลาห้าปีนั้น เป็นหลักการตาม
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๘๐ มุ่งเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลัก
เป็นมาตรการพิเศษแยกจากมาตรการทางอาญา จึงมิใช่เป็นเพียงโทษอุปรณ์หรือโทษข้างเคียงของ
โทษทางอาญา และมาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙
กรณีจึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการทางการเมืองได้ คดีของ
ผู้ร้องจึงไม่มีอายุความ ขอให้พิพากษากลับและใช้มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ นั้น เห็นว่า
การห้ามมิให้ดำเนินคดีแห่งทางการเมืองหรือดำเนินคดีแห่งใดในพระราชกรณียกิจเป็นเวลาห้าปีซึ่งผู้ร้อง
อุทธรณ์ขอให้นำมาบังคับแก่คดีนี้ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของ
บุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันเนื่องมาจากกรรมชอบด้วยความผิดทางอาญา โดยศาล
จะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยซึ่งขาดว่า ผู้นั้นจะไม่ยื่น
บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กำหนด หรือจะไม่
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ
หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา จึงเห็นได้โดยชัดเจนว่าโทษทางอาญา
และมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผลจากการวินิจฉัยพุทธิกรณ์หรือการ

กระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายนี้ได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาได้ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด ทั้งหากจะถือว่าการบังคับมาตรการบังคับทางการเมืองไม่มีอายุความดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์แล้ว ก็อาจจะทำให้ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยกที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความผิดได้ อีกทั้งการจำกัดสิทธิดังกล่าวเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตจึงต้องบังคับโดยเร็ว มิฉะนั้นหากผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนั้นไปเกินกว่าห้าปีแล้ว การที่จะใช้มาตรการบังคับทางการเมืองด้วยการห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุฑาราเมืองเป็นเวลาห้าปีขึ้นแต่พ้นจากตำแหน่ง ย่อมเป็นอันไร้ผล อันไม่ใช่เจตนาرمณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย ดังนี้ มาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวแม้มิใช้โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ ก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญารวมทั้งอยู่ในบังคับอายุความทางอาญาด้วย แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะให้การรับสารภาพ แต่เมื่อคดีส่วนอาญาศาลมีนิจฉัยว่าขาดอายุความ โดยไม่มีการริบอนนิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหาระบุทำความผิดตามคำร้อง การที่ผู้ร้องขอให้ศาลมีนิจฉัยพฤษฎิการณ์หรือการกระทำการเดียวกันกับที่ต้องนำมามีนิจฉัยในส่วนความรับผิดในทางอาญาที่ขาดอายุความซึ่งสิทธิสำคัญคืออาญามาฟ้องระบุไปแล้วซ้ำอีก จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลมีนิจฉัยก็ต้องคำนึงถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาภัยคุกคามคำร้องฟังไม่เข้า

จึงวินิจฉัยยืน./

นางนุจринทร์ จันทร์พรายศรี

(อ.๒๔)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ. อธ. ๗/๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ. อธ. /๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไรยพระมหาภัตtriy ศาลภูก

วันที่ ๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายบรรเจิด กองสังข์	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลาภูก
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๑๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒	
องค์คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๓ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๓	

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ใจเย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื้อได้ว่ามีเจตนาไม่傳送ที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งที่ ๑ ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใด

ในพระราชการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ครั้งที่ ๑ และให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ครั้งที่ ๒ ที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน กับลงโทษทางอาญาเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกานัดดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกា

พิเคราะห์คำร้องประกอบเอกสารตามคำร้องและคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๒ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งกล่าว ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ปัจจุบันผู้ถูกกล่าวหาอยังคงดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกกล่าวหาเยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ครั้งที่ ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่งเยื่นบัญชีเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ แต่ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขาเพชรบูรณ์ กรณีพ้นจากตำแหน่งเยื่นบัญชี เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ แต่ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขาเพชรบูรณ์ และหนี้กู้ยืมกองทุนหมู่บ้านป่าม่วง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้ว

เป็นเวลานึงปียี่นบัญชีเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ แต่ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขาเพชรบูรณ์ หนี้กู้ยืมกองทุนหมู่บ้านป่าม่วง และไม่แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรส ได้แก่ ที่ดิน ๑ แปลง สำหรับความผิดอาญาฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิด ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ครั้งที่ ๑ ขาดอายุความแล้ว สำหรับกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลานึงปี ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่า เป็นกรณีบัญญัติของกฎหมาย ที่บัญญัติในภายหลัง บัญญัติว่าการกระทำดังกล่าวไม่เป็นความผิดอีกต่อไป ผู้ถูกกล่าวหายื่นมาตรา ๒ วรรคสอง และไม่อาจใช้มาตรการทางการเมืองบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ผู้ร้องและผู้ถูกกล่าวหาไม่อุทธรณ์ คดีส่วนนี้จึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลมฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องมีว่า เมื่อการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาตาม คำร้อง ในส่วนอาญาฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ครั้งที่ ๑ ขาดอายุความแล้ว ศาลจะบังคับ มาตรการทางการเมืองแก่ผู้ถูกกล่าวหา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ๒๕๔๗ มาตรา ๓๔ ได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุฑาราช ๒๕๔๐ มุ่งเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลัก อันเป็นมาตรการพิเศษแยกจากมาตรการทางอาญา จึงมิใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษ

ทางอาญา และโทษทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ กรณีจึงไม่อาจนำบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการทางการเมืองได้ คดีส่วนนี้จึงไม่มีอายุความ ขอให้กลับคำวินิจฉัยและบังคับมาตรการทางการเมืองแก่ผู้ถูกกล่าวหา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ นั้น เห็นว่า การห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งในพระครุการเมืองเป็นเวลาห้าปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้นำบังคับแก่คดีนี้ เป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐ อันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลมีวินิจฉัยข้อหาว่าผู้นั้นจะไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด หรือจะใจเย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา จึงเห็นได้โดยชัดแจ้งว่า โทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผลจากการวินิจฉัยพิจารณ์หรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด ทั้งหากจะถือว่ามาตรการบังคับทางการเมืองไม่มีอายุความดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์แล้ว ก็อาจจะทำให้ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยกที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความผิดได้ตรงต่อความเป็นจริง อีกทั้งการจำกัดสิทธิดังกล่าวเป็นมาตรการเชิงป้องกันการทุจริตจึงต้องบังคับโดยเร็ว มิฉะนั้นหากผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนั้นเกินกว่าห้าปีแล้ว การที่จะบังคับมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองด้วยการห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งในพระครุการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่พ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบ

- ๕ -

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง ย่อมเป็นอันໄเร็ผลโดยสื้นเชิง ซึ่งไม่ใช่เจตนากรรมที่แท้จริงของกฎหมาย ดังนี้ มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมือง ดังกล่าวแม้มิใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ ก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญา รวมถึงอยู่ในบังคับอายุความทางอาญา แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะให้การรับสารภาพ แต่เมื่อคดีส่วนอาญา ศาลวินิจฉัยว่าขาดอายุความ โดยยังไม่มีการวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามคำร้อง การที่ผู้ร้องขอให้ศาลมีมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ แก่ผู้ถูกกล่าวหา ย่อมเป็นการขอให้ศาลมีมาตรการพิเศษหรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนความรับผิดในทางอาญาที่ขาดอายุความซึ่งสิทธินำมาฟ้องระงับไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลมีการแพนกคดีอาญาของผู้ต้องดำเนินการเมืองพิพากษาคดีร้องมาตนั้นชอบด้วยเหตุผลแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่เข้า

จึงวินิจฉัยยืน.

นายพันธุ์เลิศ บุญเลิยง